देवश्लोकात् पुरुषकारवाक्याच्च 'ग्रथ बन्धने' इति पाठ एव साधुरिति प्रतिभाति। अत एव धातुकाव्यव्याख्याने [3-50] नारायणभट्टेनापि 'ग्रथ बन्धने' इत्येवानुवादः क्रियते। तेन सिद्धान्तकौमुद्यादिषु 'ग्रन्थ बन्धने' इति दृष्टः पाठोऽयुक्त इति गम्यते। तथा हि देवः—

'ग्रथ्नातीति तु सन्दर्भे, ग्रन्थयेद् ग्रन्थतीति यौ।
कौटिल्ये ग्रन्थते ग्रन्थेः, ग्राथयेद् ग्रथति ग्रथेः॥' (श्लो. 97) इति।

[1]ग्राथकः-थिका, जिग्राथयिषकः-षिका, [2]ग्रथकः-थिका, [3]जिग्रथिषकः-षिका, [4]जाग्रथकः-थिका;

ग्राथयिता-त्री, जिग्राथयिषिता-त्री, ग्रथिता-त्री, जिग्रथिषिता-त्री, जाग्रथिता-त्री;

ग्राथयन्-न्ती, जिग्राथयिषन्-न्ती, [5]ग्रथन्-[A]न्ती, जिग्रथिषन्-न्ती; —

ग्राथयिष्यन्-न्ती-ती, जिग्राथयिषिष्यन्-न्ती-ती, ग्रथिष्यन्-न्ती-ती, जिग्रथिषिष्यन्-न्ती-ती; —

ग्राथयमानः, जिग्राथयिषमाणः, — — जाग्रथ्यमानः;

ग्राथयिष्यमाणः, जिग्राथयिषिष्यमाणः, — — जाग्रथिष्यमाणः;

ग्रात्-ग्राथ्-ग्राथौ-ग्राथः; — — — —

ग्राथितम्-तः, जिग्राथयिषितः, ग्रथितः, जिग्रथिषितः, जाग्रथितः-तवान्;

ग्राथः, जिग्राथयिषुः, ग्रथः, जिग्रथिषुः, जाग्रथः;

ग्राथयितव्यम्, जिग्राथयिषितव्यम्, ग्रथितव्यम्, जिग्रथिषितव्यम्, जाग्रथितव्यम्,

ग्राथनीयम्, जिग्राथयिषणीयम्, ग्रथनीयम्, जिग्रथिषणीयम्; जाग्रथनीयम्;

---

1. 'अत उपधायाः' (7-2-116) इति णौ वृद्धिः 'णेरनिटि' (6-4-51) इति णिलोपः।
2. 'आधृषाद्वा' (ग. सू. चुरादौ) इति णिज्विकल्पः। णिजभावपक्षे ण्वुलि 'अत उपधायाः' (7-2-116) इति ण्वुल्निमित्तिका वृद्धिः।
3. णिजभावपक्षे शुद्धाद्धातोः सनि रूपम्। द्वित्वम्। अभ्यासकार्यम्।
4. णिजभावपक्षे यङि, द्वित्वे, 'यस्य हलः' (6-4-49) इति यकारलोपे, अकारलोपे च रूपम्।
5. णिजभावपक्षे 'शेषात् कर्तरि परस्मैपदम्' (1-3-78) इति परस्मैपदमेव।

A. 'कृष्णोऽविश्रथितारिभीरभिमयन् दोष्णा ग्रथन् भ्रामयन् काथ्यं प्रोथितवानशीकितमतिं भूमावचीकन् अमुम्।' धा. का. 3-50.